

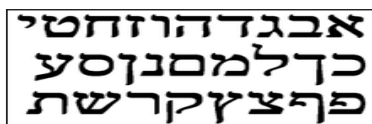
Nynorsk: Vår Far i himmelen!
 Lat namnet ditt helgast.
 Lat riket ditt koma.
 Lat viljen din råda på jorda slik som
 i himmelen.
 Gjev oss i dag vårt daglege brød,
 og tilgjev oss vår skuld,
 slik vi òg tilgjev våre skuldnarar.
 Og lat oss ikkje koma i freisting,
 men frels oss frå det vonde.
 For riket er ditt og makta og æra i all æve.
 Amen.

Bokmål: Vår Far i himmelen!
 La navnet ditt helliges.
 La riket ditt komme.
 La viljen din skje på jorden slik som
 i himmelen.
 Gi oss i dag vårt daglige brød,
 og tilgi oss vår skyld,
 slik også vi tilgir våre skyldnere.
 Og la oss ikke komme i fristelse,
 men frels oss fra det onde.
 For riket er ditt og makten og æren i evighet.
 Amen

Figuro 3.6: la preĝo „Patro nia” en Nynorsk kaj Bokmål

3.4. La novhebrea lingvo (עברית חדשה ‘ivrit ḥadašá[h])

estas okcidentsemida lingvo parenca kun la lingvoj aramea kaj araba. Ĝi vaste baziĝas sur la malnovhebrea, origine la lingvo de Abrahamo kaj sekve de la israela nacio, kun kiu ĝi travivis aramean kaj babilonan kaptitecojn kaj revenon en Judeon; tiu en la jaro 6 (de nia erao) iĝis romia provinco. La hebrea ekzistis en kelkaj literaturaj formoj kaj estis ĝenerale uzata ankoraŭ en la dua jarcento, kiel atestas ekz. la letero de Simon Bar Kōḥba (Shimon Ben Kosva), gvidanto de la kontraŭkoloniiga ribelo en la jaro 135. La romia imperiestro Hadriano kruele sufokis la ribelon kaj faris el Judeo parton de la provinco Sirio Palestino; la malvenkintaj judoj tiam estis elpelitaj en diasporon tra la mondo. Ili devis lerni lingvojn de siaj loĝlandoj kaj krome kreis novajn parollingvojn, ekz. aŝkenazoj la jidan (ĝermana lingvo parenca al la germana), sefardoj la ĝudezman/ladinan (latinida lingvo parenca al la hispana). La hebrea tamen restis ilia identigilo en la formo de komuna literatura lingvo, uzata precipe kiel lingvo religia en sinagogoj kaj en la lernejoj por legi kaj lerni la ĉefajn naciajn religiajn dokumentojn Toraon kaj Talmudon.

Figuro 3.7: la hebrea konsonanta alfabeto

Inter la judoj en la eŭropa diasporo naskiĝis *cionisma movado*, kiu proponis krei en Palestino judan ŝtaton, por eskapi al diskriminacio kaj trovi liberecon. Ankoraŭ post la romia konkero tie ekzistis malgrandaj judaj komunumoj, kaj laŭ la juda religio ĝi restis la promesita lando por ĉiuj judoj. Dum la mezepoko, judoj do vizitadis Palestinon pro religiaj kialoj, sed nur en la 19-a jc. la cionismo iĝis konkreta plano. En 1862 proponis la verkisto kaj filozofo Moses Hess (1812–1875) fondi en la Osmana Palestino socialisman ŝtaton